

CAP DE L'HORTA

2 h i 30 min
(amb parades).

Fàcil
(trams
abruptes). 4.350 m

Estacionalitat: tot l'any (és menys recomanable en període estival per les altes temperatures i la confluència de públic en platges i cales).

Transport públic

TRAM L4 Parades: La Illeta (anada), Cap de l'Horta (tornada).
Bus 22 Parades: la Condomina (anada), Costa Blanca (tornada), Trident (tram cala dels Cantalars).

Nota: el transport públic més pròxim als voltants del far dista un quilòmetre i mig.

Activitats a la zona: senderisme, bany, nudisme, busseig, wind-surf i d'altres esports nàutics.

Llegenda

1. Inici. Platja de l'Albufereta
2. Passarel·la - Vestigis d'època romana
3. Port esportiu
4. Platja de l'Almadrava
5. Cala dels Jueus
6. Cala dels Cantalars - Microrreserva de flora
- 6a. Tram alternatiu
7. Cala de la Palmera
8. Far

Conexió Senda
"SERRA GROSSA"

Parada

- 1 0 m Partim cap al cap des de la platja de l'Albufereta. Amb una extensió actual de 423 m, esta platja d'arena fosca i aigües tranquil·les va ser una cala protegida dels vents on s'ubicava el port de la ciutat iberoromana de Lucentum.
- 2 200 m En direcció est, pugem per una passarel·la de fusta des d'on s'aprecia el pas de la cultura romana, conduint-nos pels vestigis del que seria una vila marítima, i podent comprovar, a la mateixa línia de costa, les restes d'un viver de peixos.

Viver de peixos d'època romana

Prenem com a referència una filera de palmeres (*Phoenix dactylifera*) per a travessar les instal·lacions del port esportiu Club Nàutic Costa Blanca. Continuem el camí a la vora del qual apareixen alguns exemplars de plantes invasores com la pitera (*Agave americana*) o l'ungla de lleó (*Carpobrotus edulis*), i d'altres provinents de les vivendes confrontants, que es mesclen amb la vegetació costanera.

Arribem al centre de la platja de l'Almadrava, nom que prové de l'àrab i el significat del qual, "lloc on es colpeja o lluita", està vinculat a l'art de pesca de la tonyina. Després de la caseta blanca de la farmaciola de platja està la tanca del jaciment "Almadrava-Camping Bahía", un assentament industrial d'època romana altoimperial amb restes arqueològiques a penes visibles que guarda una estreta relació amb allò apreciat en el tram/parada 2.

A continuació, hi ha una xicoteta arbreda composta d'eucaliptus i pins que formava part del desaparegut càmping. Continuem per un mur seguint la filera de palmeres fins que arribem als espigons construïts en els 80, fruit de les obres paralitzades del que pretenia ser el port esportiu "Puerto Amor". Entre els espigons

5 1.200 m

Cala dels Jueus

o al seu costat comencem a distingir flora singular i també endèmica com el *Limonium furfuraceum*.

Des d'ací tenim una bona perspectiva de la platja i de la badia d'Alacant cap al sud. Seguim per un estret pas al costat de la tanca de construccions en paral·lel a la costa, on augmenta el matoll de xicotets arbustets perennes com la bufalaga (*Thymelaea hirsuta*), acompanyada de porrasses (*Asphodelus sp.*) i el colorit de plantes esteses, entre les quals destaca l'estrella de mar (*Asteriscus maritimus*).

Cala dels Jueus. Popularment coneguda com "la Caleta", és una cala de reduïdes dimensions, amb tan sols 200 m de longitud, d'arena fosca i roca en què és freqüent trobar restes de posidònia i algues depositades pel mar.

Als ixents o en roques aïllades s'hi pot observar la presència de la corba marina grossa (*Phalacrocorax carbo*). Ens crida l'atenció el seu descans, ja que

6 650 m

Garseta blanca (*Egretta garzetta*)

baten les ales i les mantenen obertes al sol perquè s'eixuguen.

Esta cala presenta riquesa paleontològica, ja que s'hi han catalogat fòssils de mol·luscos. Ens dirigim cap a la cala dels Cantalars, alternant un recorregut entre senda i trams rocosos a la vora del mar, fins que arribem a un passeig pavimentat que ens deixa als peus de la microrreserva de flora.

Travessem la microrreserva de flora a l'espai natural de la cala dels Cantalars. Ací es pot observar la vegetació típica dels penya-segats costaners de poca alçària, on les plantes que creixen han desenvolupat mecanismes d'adaptació a l'ambient o hàbit marí. Hi trobem els matolls dominats per l'esparg bord (*Lygeum spartum*) i que reben el nom d'esparteres. Entre les espècies presents més interessants podem citar: *Senecio auricula*, salacòrnia (*Anabasis articulata*), sempreviva alicantina (*Limonium furfuraceum*) i diverses espècies d'espantallops o "salades" (*limonium delicatulum*). Esta zona de costa és transitada

Cap a
Platja de Sant Joan

Sempreviva alicantina (*Limonium furfuraceum*).
Cala dels Cantalars

per aus limícoles, i en són identificables algunes per les seues inconfusibles característiques, com el siglot cantaire (*Numenius phaeopus*) amb el seu llarg i corbat bec desproporcionat que naix d'un cap molt xicotet, i que s'alimenta de crustacis i mol·luscos que troba entre les roques.

Des d'ací ascendim uns metres per una senda que progressivament va adquirint un perfil més abrupte, prenent com a referència les fites que delimiten la costa, conduint-nos per un paisatge envoltant resultat de l'erosió sobre les roques calcàries.

Siglot cantaire (*Numenius phaeopus*)

Traces fòssils en roca sobre plataforma litoral

Hem caminat per una zona al costat de plataformes litorals en què podem veure la garseta blanca (*Egretta garzetta*) removent el llim amb les potes per fer-ne eixir peixos i crustacis. A les plataformes adjacents a la cala de la Palmera, fàcilment hi identifiquem traces fòssils i apreciem el contrast de les superfícies cobertes d'un manto format per algues verdes (*Chlorophyta*) com la *Ulva compressa*. En direcció al far, continuem pel camí superior seguint la tanca metàl·lica que el voreja, passant al costat d'una antiga pedrera.

7

1.000 m

"El fardatxo" roca amb forma d'animal

8

650 m

Ens situem davall el far, un dels últims habitats per faroners a la província d'Alacant. Este far de planta circular i volum cilíndric s'alça sobre les restes de la torre sentinella de l'Alcodre que es va construir en el segle XVI amb la principal missió d'albirar l'arribada de pirates barbarescos.

Descendim cap a l'extrem més oriental del cap, deixant a la nostra esquena un xicotet penya-segat, i trobem un lloc idoni per a observar la curiosa geomorfologia de la zona, on observem els clavills i les barres que presenten un aspecte dentat a la costa, amb entrants on els estrats de les calcarenites són menys resistents.

Davant, sobre roques aïllades, és freqüent trobar alguna corba marina grossa (*Phalacrocorax carbo*) en companyia de grups de gavines roges (*Larus audouinii*). Des d'ací tenim una bona perspectiva de la platja de Sant Joan cap al Campello i, en conjunt, una panoràmica amb fons de muntanyes alacantines: el Cabeçó d'Or, Aitana, el Puig Campana, la Serra Gelada i l'illa de Benidorm a l'extrem est.

Paisatge des de l'extrem oriental del cap

A pocs metres del far, en direcció a la platja de Sant Joan, culmina la nostra senda davant d'un clar exemple de discordança angular, una discontinuïtat estratigràfica que separa un conjunt rocós inferior pertanyent al Miocè Superior (entre 8 i 10 milions d'anys) d'un altre superior del Quaternari, amb sediments marins del que seria una platja fòssil de fa 100.000 anys (Tirreniense).

Gavina roja (*Larus audouinii*)

6a

Tram alternatiu. Este tram de a penes mig quilòmetre travessa l'espai natural de la cala dels Cantalars comprés entre la microrreserva de flora i el jardí situat al costat del rellotge de sol conegut com "el barquet", comunicant amb l'avinguda de la Costa Blanca. A la zona s'han dut a terme accions de repoblació forestal, combinant el matoll termomediterrani amb grups aïllats de pins (*Pinus halepensis*). A la part superior hi ha un camí senyalitzat amb balises de fusta que ascendeix a un mirador amb diferents panoràmiques.

Espai natural Cala dels Cantalars

L'antic cap de l'Alcodre

Limitant al nord-est la badia d'Alacant, entre les platges de l'Albufereta i de Sant Joan, el cap de l'Horta rep el nom de la desapareguda horta alacantina regada en gran part per l'aigua del riu Monnegre que, després de la construcció de l'embassament de Tibi a la fi del segle XVI, va permetre l'ampliació del reg basat en un sistema de séquies fins a zones pròximes com la Condomina. Però antigament este cap era conegut com l'Alcodre, procedent de l'àrab al-kodra "el verd", etimologia que donaria pas al nom actual.

Geològicament, el substrat rocós del cap de l'Horta està constituït per arenoses groguenques depositades fa uns 8 milions d'anys (Miocè Superior) en una plataforma continental marina de poca profunditat. Contenen fòssils d'erions i bivalves, i són molt freqüents les traces fòssils. Sobre estes arenoses miocenes, s'hi observen localment capes horitzontals de microconglomerats del Quaternari que corresponen a una terrassa marina considerada com "una platja fòssil de fa 100.000 anys".

El cap de l'Horta té una vegetació terrestre molt particular adaptada a les característiques de l'entorn, cas de l'estrella de mar (*Asteriscus maritimus*), l'argelaga negra (*Coronilla juncea*), o el fenoll marí (*Crithmum maritimum*), destacant-hi alguns endemismes de la província d'Alacant com el *Senecio auricula* i, sobretot, la sempreviva alacantina (*Limonium furfuraceum*).

Quant a la vegetació marina, a la vora o entre les roques, fàcilment s'hi detecten restes de *Posidonia oceanica* i d'algunes algues. La posidònia és una planta endèmica del Mediterrani i té una notable importància ecològica ja que forma praderies submarines, constituïx la comunitat climax del mar Mediterrani i exercix una considerable labor en la protecció de la línia de costa contra l'erosió.

Pel que fa a la fauna, hi distingim espècies d'aus costaneres o marines com: la corba marina grossa (*Phalacrocorax carbo*), la gavina roja (*Larus audouinii*) i el xatrac beclarg (*Sterna sandvicensis*). A més s'hi pot observar la presència d'altres aus lligades a l'aigua com la garseta blanca (*Egretta garzetta*), el corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*), el girapedres (*Arenaria interpres*) i el siglot cantaire (*Numenius phaeopus*).

La pressió urbanística dels últims 30 anys va fer que el cap patira una important transformació. No obstant això i per causa possiblement de l'orografia, algunes zones van escapar parcialment a la urbanització i han preservat el seu valor mediambiental. Actualment, el cap de l'Horta compta amb una microrreserva de flora a la cala dels Cantalars i forma part dels Llocs d'Importància Comunitària (LIC) de la Comunitat Valenciana proposats en la Xarxa Natura 2000 (Unió Europea), protegint les praderies de *Posidonia oceanica* i els fons rocósos de gran qualitat ambiental.

Carta Nàutica de la Badia d'Alacant (Jean Joseph Allezard, Livourne 1817)

COL-LABORA EN LA CONSERVACIÓ DELS SENDES

- Caminar per les sendes marcades, sense eixir-nos dels seus límits, contribuïx a la protecció de l'ecosistema, ja que les nostres xafades poden afectar plantes i animals.
- Hem d'evitar molestar els animals, espantar caus, nius, abeuradors, etc.
- Si ens ha agradat alguna planta no hem d'arrancar-la, és millor fer-li una fotografia o un dibuix.
- Els nostres residus contaminen, hem d'arreglar-los i emportar-nos-els fins que puguen ser depositats en un contenidor apropiat.
- Els animals de companyia no han d'anar solts i ens hem de fer responsables d'arreglar les seues deposicions.
- La millor manera de conservar el nostre patrimoni natural i cultural és no deixar empremtes del nostre passeig.
- Si vols més informació o tens algun dubte o suggeriment, visita la web: www.alicante.es/es/contenidos/red-senderos-urbanos

mediambiente AYUNTAMIENTO DE ALICANTE

Edita: Excm. Ajuntament d'Alacant
Regidoria de Medi Ambient
Coordinació i textos: Educació Ambiental
Disseny i maquetació: stereografica.com
1ª Publicació 2015 - Reedició 2019
Imprès en paper reciclat 100%

Xarxa de SENDES URBANES Cap de l'Horta

Pots consultar tota la informació actualitzada sobre les Sendes Urbanes en la web: <https://www.facebook.com/senderosurbanosalicante>